

MELDING FOR 1969 FRA DET NORSKE MYRSELSKAPS FORSØKSSTASJON

Areal og gjødsling.

Det dyrkede areal er i 1969 nyttet og gjødslet som nedenstående oppstilling viser:

Vekst	Areal dekar	Gjødsling pr. dekar, kg		
		N	P	K
Bygg	93	0	3,0	8,0
Havre	8	0	3,0	8,0
Gulrot	5	6,0	6,0	16,0
Poteter	2	6,0	2,5	7,0
Hodekål, m.m.	1	10,0	6,0	16,0
Eng	170	5,0	3,0	10,0
Grasfrø	3	0	3,0	10,0

Vær- og vekstforhold.

Vinteren 1968/69 var stort sett kjølig sett i forhold til normalen. Arktisk luft trengte således i begynnelsen av november inn over Trøndelag og vi fikk en uvanlig sterk kuldeperiode. Jorda var ikke snødekket og følgen ble at vi fikk en større teledybde enn vi har hatt på mange år. Både før- og etterjuls vinteren hadde små snømengder. Det forekom for øvrig flere mildvårsperioder i løpet av vinteren. Omkring påsketider fikk vi en meget kraftig mildvårsperiode ledsaget av store nedbørmengder. Denne forårsaket en snøsmeltning av stor intensitet. Det ble oversvømmelser og utgravinger, og på mange steder ble det forvoldt store skader på jord og veier.

Jorda var snøbar i de første dager av april. Den dype telen gikk imidlertid sent. Den 12. april var teledybden på Mæresmyra mellom 30 og 36 cm. Først over midten av mai fant en telefri jord på enkelte skifter.

Våronna tok til for fullt den 5. mai. Vårarbeidet foregikk således for det meste på telen. Dette lot seg gjøre uten vesentlige ulemper fordi det var lite nedbør og jorda var tørr og laglig for jordarbeidet. Gulrot og bygg ble sådd 7. mai og andre vekster fulgte etter i tur og orden. Omkring midten av mai og utover fikk vi endel regn som ga god spireråme. Den etterfølgende periode med varme i juni gjorde at både åker og eng fikk en meget god start.

Klimatabellen viser at vekstperioden mai—sept. hadde noen sterke avvik fra normalen. Dette gjelder både temperatur og nedbør. Vi finner således at juni har en middeltemperatur på + 15,0° C eller 3,7° over normalen og en nedbør på bare 15 mm eller hele 52 mm under det normale. Juli måned oppførte seg nesten som vanlig gjennom de siste 7 år med temperatur under det normale og nedbør over det nor-

Temperatur og nedbør på Mære mai-september 1969.

Måned	Temperatur C°		Nedbør mm		Varme- sum
	Middels	Avvik fra normalen	Sum	Avvik fra normalen	
Mai	9,3	÷ 0,5	21	÷ 17	288
Juni	15,0	+ 3,6	13	÷ 52	450
Juli	14,3	÷ 1,1	131	+ 62	443
August	18,0	+ 4,9	30	÷ 39	558
September	8,8	÷ 0,4	103	+ 26	264
Middel/sum ..	13,1		308		2002
Normalen	11,5		318		1760

male. August derimot gav oss sol og sommer i overflod. Middeltemperaturen ble hele 4,9 over normalen og nedbøren bare det halve. Varmesummen for perioden ble da også betydelig over det normale.

Disse meget ekstreme klimavariasjoner i løpet av veksttida gav seg mindre heldige utslag i planteveksten. Ved forsøksstasjonen unngikk vi i vesentlig grad direkte tørkeskader, men særlig enga ble noe fordrevet og tynn og avlingene ble ikke så store som under noe mere avbalanserte klimaforhold. De ekstreme klimaforhold forårsaket også en sterk rotskuddsutvikling i kornåkeren. Det ble derfor atskillig ujevn modning og dermed kvalitetsfeil på kornet. Kornavlingene ble imidlertid hva mengde angår kanskje noe over et middelsår. I sortsforsøkene i bygg gav således Bergitta litt over 400 kg og Nordlys 375 kg korn pr. dekar. I forsøkene gav også havre meget gode avlinger med 529 kg korn pr. dekar for den beste sort. I praksis må en regne med bare 70—75 % av de avlinger en kan oppnå i forsøk, men likevel må en betegne årets kornavlinger som et godt middelsår.

Enga ble som allerede nevnt noe tynn og høyavlingene ble derfor noe under middels. Bergingsforholdene var heller ikke av de beste. Høyet kom likevel i hus i bra tilstand og kvaliteten ser bra ut. I det drivende vekstværet på ettersommeren ble det en uvanlig rik og frodig håavling som på sine steder kom i mengder opp mot 1. slåtten.

Potetene gav middels avling av god kvalitet selv om det kanskje kunne noteres noe mere skurv enn vanlig.

Gulrøttene gav betydelig under middels avling. Dette har for en stor del sin årsak i den sterke utvikling av kveke og storkvein på ettersommeren, og som det ikke var mulig å holde i sjakk.

Forsøksvirksomheten.

Ved forsøksstasjonen er det i 1969 forsøks høstet 24 felt som fordeler seg som følgende:

Sortsforsøk: 2 felt i bygg, 1 felt i havre, 1 felt i hvete, 1 felt i poteter, 2 felt i timotei og 2 felt i rapp.

Gjødslingsforsøk: 1 faktorielt NPK-felt i raigras, 1 fakt. NPK-felt

i forraps, 2 felt med N-gjødsling til eng etter 1. slått, 2 felt med mikronæringsstoffer, 2 felt med kalk x fosfor og 1 felt med forråds-gjødsling med P.

Andre forsøk: 1 felt med mineraljordinnblanding i mosemyr, 1 felt med jordpakking x N-gjødsling, 1 felt med jordpakking x grøtting. Jordpakkingsforsøkene utføres i samarbeid med Institutt for jordkultur ved NLH og følges opp med ulike jordfysiske undersøkelser. Videre 1 felt med ulike stubbhøyder, 1 felt med amitrol i havreåker for bekjempelse av kveke og et omløpsforsøk med ensidig engdyrking. Dette forsøket utføres i samarbeid med Rådet for jordbruksforsøk. Til slutt vil en spesielt nevne det store ca. 22 dekar grøfte-kalking- og omløpsforsøk som ble startet opp på nybrott i 1966/67, og som det for første gang er blitt utført avlingskontroll på i 1969. Forsøket er imidlertid hvert år siden starten nivellert for registrering av myrsynkingen. Denne synking følges ved høydemåling av 480 punkter på feltet og med 3 ulike avlesninger på hvert punkt. Synkingen hittil i middel er 1. år 16,0 cm og 2. år 5,0 cm eller tilsammen 21 cm siden feltet ble dyrket. Disse målinger vil bli av enda større interesse når forsøket fra neste år går inn i 1. omløpsperiode. Forsøket ble delt i et intensivt omløp med åkerbruk og lite eng og et eksentivt med varig eng. Årets avlingstall er også interessante. På tross av den tørre høsten 1968 og forsommer 1969 ble avlingene av bygg pr. dekar 252, 227, og 192 kg på henholdsvis grøfteavstandsleddene 6,0, 10,0 og 14,0 m. Utslag for kalk kunne det derimot ikke noteres dette år.

Forsøket er ellers lagt opp med mulighet for nærmere gransking av de faktorer som kan virke inn på myrsynking og myrsvinn. Forsøkets muligheter i denne henseende kan imidlertid bare utnyttas under den forutsetning at det kan skaffes midler til faglig arbeids-hjelp, til analyser og til det tekniske utstyr som er nødvendig for undersøkelser av denne art. Søknader om midler har hittil ikke ført frem.

En kan i denne forbindelse nevne at en ved forsøksstasjonen selv-sagt ikke bare er opptatt av å undersøke mulige årsaker til at det organiske materiale i våre dyrkede myrrealer gjennom kortere eller lengere tidsrom brytes ned og forsvinner. Hånd i hånd med de undersøkelser som tar sikte på å finne årsakene, må det naturligvis søkes etter midler til bevaring og stabilisering av det organiske materiale i myrjord under kultur. Problemet synes kanskje ikke så påtrengende hvor myrjorda hviler på sand- eller leirundergrunn — selv om dreneringsproblemene kan bli alvorlige nok. Det er imidlertid på myrjord, på steinfullt materiale og fast fjell at problemene på kortere eller lengere sikt kan bli vesentlig alvorligere. Dette er et naturvern-spørsmål som i årene fremover må vies meget stor oppmerksomhet.

I en kort årsoversikt vil det føre for langt å ta med avlingstall og kommentarer fra alle de enkelte forsøk. Resultatene vil på vanlig måte bli publisert etter avslutningen av forsøkene.

I året har vi i tillegg til forsøkene ved forsøksstasjonen fått inn resultater fra 13 lokale forsøk. De fordeler seg på 7 sortsforsøk og 6 gjødslingsforsøk. De fleste lokale forsøk er utført i forsøksringenes regi i Trøndelagsfylkene. Bare 4 forsøk er utført utenom forsøksringer.

Jord og bygninger.

Det kombinerte redskaps- og korn tørkebygg som ble påbegynt i 1968 ble fullført og tatt i bruk i året. Kornhøsten kunne således i det alt vesentlige utføres ved hjelp av skurtreske og kornet er tørket og lagret i det nye bygg. Bygget som vi er meget tilfreds med, betyr et vesentlig bidrag til forbedring av driftsforholdene ved forsøksstasjonen. Det dekker en grunnflate på 260 m² og har ialt kostet ca. kr. 60 000,—.

Det er utført en del fornying og forbedring av elektriske anlegg. Bl. a. er et luftspenn mellom bygningene erstattet med jordkabel. Vaskeplass for maskiner og redskaper er gjort ferdig og en del av gårdsplassen er påført nytt grus. Forsøksstasjonens gamle hovedvannledning brøt sammen ut på høsten og viste seg å være helt gjennomrustet. Den ble erstattet med en ny ledning i plast. Ellers er det bare utført småreparasjoner på bygninger. På slutten av året er det gamle og skrøpelige stabburet blitt revet og fjernet.

Maskiner og redskaper.

Forsøkssåmaskinen for handelsgjødsel som vi fikk tilskudd til av NLVF i 1968 og overført til 1969, kunne dessverre heller ikke leveres dette år. Det er foreløpig uklart om vi kan få denne bevilgning overført videre til 1970. I 1969 søkte vi NLVF bl.a. om tilleggsbevilgning for anskaffelse av forsøksprøyte, men dette kunne ikke imøtekommes.

Det oppstår ofte i onnene en prekær mangel på trekraft. Dette er driftsmessige problemer som er vanskelig å hanskes med uten økonomiske skadevirkninger. Det er i en travel periode meget vanskelig å få leie traktor. Forsøksstasjonen må derfor snarest skaffes en ny traktor.

Besøk m.m.

I siste halvdel av juni hadde forsøksstasjonen besøk av NLVF's utvalg for utredning av den lokale forsøksvirksomhet i landet med fylkeslandbrukssjef R. Nordbø som formann. Utvalget var ledsaget av NLVF's direktør O. Jamt. Samme måned var forsøksleder agr. lic. L. Lommakka på en kort visitt. I slutten av august besøkte en gruppe myr- og torvspesialister fra Russland forsøksstasjonen.

I sommerhalvåret har vi ellers som i tidligere år hatt mange besøk av interesserte jordbrukere og landbruksfunksjonærer.

Forsøksstasjonens faste personale pr. 31/12.

Forsøksleder: Sivilagronom Nils Vikeland.

Forsøksassistent: Sivilagronom Rolf Celius.

Forsøksstekniker: Agronomtekniker Odd Furuseeth.

Arbeidsformann: Agronom Trygve Christensen.

Forsøksstekniker Furuseeth har i året hatt 10 måneders permisjon fra 7/1 for å gjennomgå et agronomteknikerkurs ved Skjetlein landbruksskole.

Mære, 8. januar 1970

Nils Vikeland/s.

DET NORSKE MYRSELSKAPS REGNSKAP FOR 1969

Hovedregnskapet.

Driftsregnskapet for 1969 viser en samlet inntekt på kr. 773 477,61 og samlet utgift kr. 748 077,92. Differansen kr. 25 399,69 er overført kapitalkonto. I forhold til 1968 er det en økning av driftsregnskapets inntektsside med kr. 34 505,03.

Vi skal nedenfor gjøre noen bemerkninger til enkelte poster i regnskapet.

Inntektssiden.

Hovedkontorets regnskap for 1969 viser samlet inntekt på i alt kr. 696 410,43. Det er kr. 46 801,23 mer enn foregående år. Statstilskuddet gjennom Landbruksdepartementet utgjorde kr. 480 900,—, inklusive et tilskudd på kr. 15 000,— til nybygg ved forsøksstasjonen.

For undersøkelser av bestemte myrområder har Selskapet fra *Landbruksdepartementet v/Jorddirektoratet*, mottatt kr. 79 013,40. Dessuten har Selskapet mottatt kr. 47 891,79 som refusjoner og honorarer vedrørende andre myrundersøkelser m.v. Selskapets samlede inntekter for utført konsulentarbeid utgjør i 1969 kr. 126 905,19. I forhold til 1968 er dette en nedgang på kr. 8 096,02, men likevel ca. kr. 20 000,— mer enn inntektene på samme poster i 1967.

Medlemskontingenten viser en stigning på kr. 1 600,—. For øvrig er det liten forandring av Selskapets inntektsposter. Ved inngangen til 1969 hadde Selskapet avsatt kr. 40 000,— til saker under arbeid. Den tilsvarende avsetning var i 1968 kr. 33 000,—.

I 1969 er disponert i alt kr. 9 291,50 av avsatte renter på legat nr. 14. Dette beløp har medgått til spesielle arbeider i samsvar med legatets bestemmelser. Dessuten er det brukt kr. 9 198,15 av avsetninger til innredninger m.v. ved hovedkontoret.

Forsøksstasjonens regnskap viser en samlet inntekt på kr. 77 067,18. I dette beløp inngår husleie med kr. 9 509,60 og salg av produkter